

Csak igen rövid jelentést adtak ki a szinajai külügyminiszteri konferenciáról

Végetért a kisantant szinajai tanácskozása

A cseh külügyminiszter nagyszabású gazdasági tervet terjesztett elő a konferencián, de a terv nem nyert osztatlan elismerést. -- Titulescu és Benes között differenciák merültek fel

Benes öt éves gazdasági terve

A szinajai tanácskozások végetértek. A kisantant külügyminiszterei haza, vagy Genf-be utaztak. Előbb azonban még nyilatkoztak a sajtónak. Röviden és szárazon. És most a sajtó munkásai éppen ebből a rövid és száraz nyilatkozatból következtetnek valamire. Valamire, amit még senki nem tud, csupán sejt és ez a tanácskozás nem zárult eredménnyel. Benes és Titulescu utjai mintha egy kissé eltávolodtak volna egymástól. Ugy látszik Benesnek fontosabb a maga öt éves gazdasági terve, mint a másik két külügyminiszter politikai érdeke. Hogy ebből a gyors szétválásból mi lesz, — nem tudni. Genf esetleg erre is választ ad.

Mit mond a hivatalos kommuniké

A kisantant állandó tanácsülésének befejeztével, záró kommunikét tett közzé, amelyben leszögezi a következőket:

Az állandó tanács sajnálattal állapítja meg, hogy a londoni konferencia kedvezőtlenül alakította ki a gazdasági helyzetet és megállapítja, hogy az egész vonalon a gazdasági kapcsolatok a kedvezőtlen helyzetet csak fokozták. Az állandó tanács elégedetlenségét veszi tudomásul az orosz megnevezésű egyezmények megkötését, ismét leszögezi a három állam kollaborációjának szükségességét, hogy egymás között szoros gazdasági kapcsolatokat teremtsenek és hogy egy ségen járjanak el a közép-európai problémák megoldása körül. Az állandó tanács elkészíti az anyagot a novemberi üléshez, mikor is a három ország közötti mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vámjogokra vonatkozó határozatokat fogják kidolgozni és kiépítik a szövetkezeteket egymás között.

A leszerelési konferenciával kapcsolatosan az állandó tanács megállapítja, hogy az idevonatkozó nemzetközi tárgyalásokat a legnagyobb figyelemmel kísérik acélból, hogy tervbe vett pacifikálás keresztülvihető legyen, remélve, hogy e tárgyalások az ellenőrzés keresztülvitelével biztosítják az európai békemű teljessé való tételét.

BENES ÖTÉVES GAZDASÁGI TERVE

Az egyik budapesti nagy lap tudósítójának sikerült betekintést nyerni Benes öt éves gazdasági tervébe, amelynek főbb részei a következők:

A három kisantant állam gazdasági tanácsot szervezne, amelynek minden egyes nemzeti csoportja öt tagból állana. Ez a tanács az általános kereskedelmi élet egységes politikai irányításával foglalkoznék.

A terv legfontosabb része az, hogy a három kisantant állam jegybankjai ezután egységesen működnek majd.

Az első tanácskozást — a terv szerint

októberben tartják meg Prágában. Ezen az ülésen a vámtarifális kérdéseket tárgyalják le, a preferenciális rendszer alapján, melyet a Hantos Elemér-féle közép-európai vámunió tervezet alapján állított össze Benes.

Ennél a pontnál számítanak Magyarországnak, olyan módon, hogy

„Együttműködés a Dunamedence államaival“

Nagyjelentőségű, hogy a kisantant külügyminiszterei a Duna-medence kérdésében mielőbb szorosabb kapcsolatot öhajtanak felvenni Magyarországgal. Hangsúlyozták, hogy a kisantant sohasem zárkózott el a gazdasági együttműködés elől és nem állott szembe ellenségesen Magyarországgal. A kisantant külügyminiszterei azt öhajtanák, hogy állandó jellegű együttműködés legyen a Duna-medence államai között és közös szerződésekkel sikerüljön rendezni az ipari

Magyarország Jugoszláviával és Romániával karöltve helyezné el agrártermelvényeit a világpiacon.

A Benes-féle öt éves terv szenzációja az, hogy az előirányzott import összegét nem államilag garantálnák, mint az eddigi szerződéseknel szokásos volt, hanem az állam jóváhagyása mellett az egyes gyáripari szövetségek kötik le magukat öt esztendőre, a kereskedelmi életben szokásos szerződés alapján, meghatározott mennyiségben és minőségben előre megállapított áron.

A Benes-féle terv egyébként kötelességé teszi a román s jugoszláv kormánynak, hogy szorgalmazza az előírt ipari és mezőgazdasági cikkek termelését. Ezek a kender a len, az olajos magvak, továbbá az állathizálás céljait szolgáló takarmányok.

és mezőgazdasági államok egymásközötti helyzetét. Benes tervezetének egyik legfontosabb pontját képezi, hogy a mezőgazdasági és ipari államok rendszeresen cseréljék ki termékeiket és földrajzi fekvésükkel fogva is segítsenek egymáson.

A nyilatkozat után az újságírók megrohanták a külügyminisztereket, de egyik diplomata sem adott intervjút.

Este 9 órakor Titulescu és Benes Genf-be utaztak.

Észak-Kína ismét háboru előtt

Japán a nagyhatalmak szemeláttára darabolja fel Kínát

Sanghai, szeptember 28.

Pekingből kelt értesülések szerint Észak-Kínában a helyzet ismét felborult. A feszültség óráról órára növekedik. Peking felett japán hadi repülőgép jelent meg, szóró cédulákat dobott le, amelyek szerint Japán haladéktalanul vissza fogja állítani az eredeti helyzetet. Nemcsak Kína, de más érdekelt államok politikai körében is nagy felháborítást keltett hogy Japán, Mandzsukau mán-tájára Észak-Kínából is külön államot akar kihasítani és így a nagyhatalmak szemeláttára feldarabolja egész Kínát.

Weygand tábornok Prágában

Páris, szeptember 28.

Weygand tábornok, a francia hadsereg vezérkari főnöke tegnap Prágába érkezett, hogy részvegyen a francia fronton

első cseh katona temetésén. A francia tábornok látogatásának állítólag magánjellege is van, amennyiben a temetés után vidékre tart, ahol többnapos vadászaton vesz részt.

Ma nap

A francia sajtó fél

Ma, amikor az egész világ feszült érdeklődése Genf felé fordul és mindenki vár valami nyugalmat, békességet, akkor szinte kellemetlenül hat ebbe a nagy varakozó csendbe a francia sajtó üvöltése. A francia lapok kivétel nélkül az „ördögöt festik a falra” arra a hirre, hogy Goebbels, a „rettenetes” megjelent a Népszövetség ülésén és — állítólag — vasárnap kirohanni készül Franciaország ellen. A francia sajtó — kivétel nélkül — kigyót, békát dobál ezért Goebbelstre.

Ez a hely és e sorok írója sohasem volt barátja a hitleri elgondolásnak és éppen ezért nem vádolhatnak azzal hogy amikor Goebbels beszélni óhajtott és fog, akkor mi a mai Németországot védjük és ezzel a háború jogosságát igazoljuk. Mi voltunk, vagyunk és leszünk az olyan diktatura ellenfelei, amely diktatura a nép, a nemzet életére tör. Eppen ezért Goebbelssékkal is a régi érzésünkkel viseltetünk. Azonban ugyanakkor sietünk kijelenteni, hogy nem adunk igazat a francia lapok siránkozó fenyegetőzésének sem.

Goebbelssnek joga van Genfben beszélni mert rá kell már egyszer valakinek mutatni arra a fegyverkezési örületre, amely a Szajna-parti politikusokat hatalmába kerítette. Elvégre meg kell hallani már a világnak azt amit ugyis tud, csupán bevallani nem merete, hogy az arany országa, Franciaország van olyan büzös a mai felforduláshoz közel álló világ kialakulásában, mint a horogkereszt Németség. Tudja és hallja meg végre a világ, hogy a francia keleti határ páncélerődeinek megépítése éppen olyan kardcsörtetés, mint az, hogy Németország is meg akarja erősíteni határait. Elvégre a jognak egyformának kell lenni a Népszövetségben. S amit Franciaország megtehet, azt Németországtól sem lehet eltiltani.

Mi igenis örülünk, hogy Goebbels beszél. Örülünk, hogy a „rettenetestől” fél francia sajtó. Itt az ideje hogy a világ nemzeteinek szeméről hulljon le a hálógóg és hagyja magára a hetyke aranyfranciát és a gögös csizmásporost.

Jorga finyáskodik

Hozzászoktunk már ahhoz, hogy Jorga a volt tudós-miniszterelnök, eredetiskedésekkel traktálja az ingyenc politikai publikumot. Azonban azt még nem tudtuk megszokni, hogy a királlyal is tréfát üzzön, sőt — mondhatnók így is — gorombáskodjék. Mi, magyarok a király személyét nem szoktuk sem a napi politikába belekeverni, sem pedig arra felhasználni, amire most Jorga. Mi már ilyenek vagyunk. De Jorga — mint mindig úgy most is más. Ő megüzente, hogy nem ül egy asztalhoz azokkal, akik 1926-ban Károlyt jogaitól megfosztották. (Ezek a jogfosztók Ducáékat értette).

Szép és érdekes Jorgának ez a bátorsága. Mondhatnók úgy is, hogy szinte vakmerő kijelentése, azonban — mint rendszeren — csak elmosolyodunk az öreg Jorga hangzatos kijelentésén. És felkacagunk, mert Jorga ismét leleplezte saját magát.

Nem az a baj, hogy Ducáék is ott voltak a király asztalánál, ahol Ducáékon kívül jelen volt minden politikai párt képviselője. De igenis az a baj, hogy Jorgát annál az asztalnál nem ünnepelte volna senki, sőt — horribile dictu — ő sem ünnepelhetett volna senkit, mert Románia jelenlegi miniszterelnöke Vaida és nem Jorga.

Ezt a passzivitást, ezt az egyformaságot a többi volt miniszterelnökkel, ezt nem bírta el Jorga. A hiúsága szenvedett volna csorbát — és ezért nem ment el Szina-jába. És ezért is gorombáskodott.

Azonban az öreg Jorgának ma már mindent megbocsátanak. Öreg is, hiu is, finyás is — és ugyis tudja mindenki, hogy reá többé nem lesz szüksége a politizáló országoknak.

1500 fegyenc lázadt fel Filadelfiában

Az őrjöngő fegyenceket tüzoltótecskendőkkel sikerült csak zárkáikba visszaszorítani

London, szeptember 28.
Newyorkból jelentik: A philadelphiai fegyházban 1500 fegyenc fellázadt. A zendülők felgyújtották matracukat, majd rettenetes ordítózások közben kirohantak zárkáikból, megverték és késekkel megsebesítették a börtönkormányzót, majd rombolni kezdtek.

Nagyobb rendőrcsapat és két tüzoltókészültség érkezett a helyszínre. Irtózatoss küzdelem fejlődött ki, míg végre sikerült az őrjöngő fegyenceket tüzoltótecskendőkkel zárkáikba visszaszorítani.

A tüzoltók csak nehezen tudták a tüzet eloltani, mert a több mint százéves épület több helyen lángokban állott.

Hunyad borzalmas szenzációja

Vadállatok laktak jól egy öngyilkos holttestével

Déva, szeptember 28.
Rasba György hondoli 20 éves fiatalember egy ittlakó mocsasszonynak kezdett udvarolni. Az udvarlásról az asszony férje is tudomást szerzett s emiatt meg is verte a fiatalembert, aki azonban nem maradt adósa és ő is egyszer megverte az asszony férjét. A férj azonban most már a csendőrségen emelt panaszt, ahonnan az egyik őrsparancsnok megfenyegette a szerelmes legényt, aki

annyira szívére vette a dolgot, hogy kiment az erdőbe és felakasztotta magát. Az öngyilkosságról csak most — két hónap eltelte után szereztek tudomást, mert a szegény legény akkor eltiűnt és nem tudta senkisé, hogy hova. Most favágó emberek akadtak rája a hondoli erdőben. Csak feje és egyik karja volt meg, a többi részéről a húst valószínűleg lerágták a kutyák és egyéb állatok.

Terméskatasztrófa Argentínában

A szárazság rengeteg kárt okozott a vetésekben

Buenos-Aires, szeptember 28.
Három hónap óta egy csepp eső sem esett Argentínában. A földművelésügyi minisztérium legutolsó jelentése szerint a szárazság rengeteg károkat okozott a vetésekben és az állatállományban. Santa Fé és Cordova tartományokban majdnem teljesen

megsemmisült a termés. A buza óriási területeken nem is kelt ki, a szarvasmarhák tömegesen hullanak el vízhiány miatt s ehhez járul az északi tartományokban a sáskavész amely talán még nagyobb pusztítást végez, mint a szárazság.

Egy suhanc féltékenységből leszurta nővére udvarlóját

Temesvár, szeptember 28.
Sibla Mihály 22 éves hugosi katona hazakísért egy Katona Ilona nevű leányt Temesvár külvárosában levő lakására. — A kapuban a katona elbucszott, de alig távozott pár lépésre, öt gyerek tamadta meg. Pillanatokat alatt a földre terítették és a leány öccse: Katona Imre 16 éves suhanc, bicskával a mellébe szurt. A katonát a járőke-

lők találták meg vérbenfagyva. A kórházban haldoklik. A gyerekeket elfogták. Mind az öt alul van a 16-ik éven, a legkisebb 12 éves. Katona Imre, aki a halálos szurást adta, a rendőrségen azt vallotta, hogy nővére becsületét látta veszélyben, azért, hogy egy idegen katona este kíséreti haza s ezért határozta el apró társaival, hogy a katonát megölik.

Ujabb tombolanyerők

Allandóan jelentkeznek azok az olvasóink, akik a tombolán nyertek. Ujabbban a következő ajándéknyereményeket küldtük el:

1877. sz. Özv. Nagy Károlyné Aranyosgyéres, nyert egy pár cipőt.

10533 sz. Apáczai Mariska Tasnád, nyert egy pullovert.

1455 sz. Sinca Octav Ermiályfalva, nyert egy női ruhaanyagot.

9833 sz. Feldmann Péter Nagybánya, nyert egy csavaros írót.

7737 sz. Bartha Dániel Aranyosgyéres, nyert hat darab zsebkendőt.

11111 sz. Ujvári Lajos Tasnád, nyert egy hatszemélyes likörkészletet.

14644 sz. Botosan József kéményseprő Zsibó, nyert egy üveg kölnit, egy doboz pu-

10846 sz. Löwinger Márton Tasnád, nyert egy csavaros írót.

10577 sz. Száldobágyi Imréné Kiskereki, nyert egy cukortartót üvegből.

1341 sz. Székely Margit Székelyudvarhely, nyert egy Balzac regénysorozatot.

3158 sz. Moldovan László Nyárádszereda, nyert egy doboz levélpapírt.

7091. Özv. Deák Istvánné Székelyudvarhely, nyert két pár női harisnyát.

1292 sz. Péter Áron cipész Székelyudvarhely, nyert egy asztali órát.

3875 sz. Safranek Kálmán Marosvásárhely, Kutas ucca 12., nyert 3 pár férfi harisnyát.

4105 sz. Kira Illés Marosvásárhely, nyert egy doboz Golf-pengét.

A két utolsó olvasónk a 11. sz. tombolához jelentkezett.

Az őrnagy már az ajtónál volt mikor hirtelen visszafordult.

— Szavamra, majdnem elfelejtettem valamit, ami érdekelni fogja s nagyon szeretném a véleményét hallani róla.

Ujból leült és összegyűrt papirdarabot vett elő a zsebéből. Átadta Poirotnak.

— A rendőreim találták — mondta — mikor a kertet átkutatták. Nem messze attól a helytől, ahonnan önök a tűzijátékot nézték. Az egyetlen érték, amit találtunk!

Poirot kisímitotta a papírost. Nagybetűs hegyes írás volt.

... pénzre azonnal szükségem van. Ha nem ön...

... mi fog történni. Figyelmeztetem. Poirot összeráncolt homlokkal ujból és ujból elolvasta.

— Érdekes — szólalt meg — megtarthatom?

— Hogyne. Nincsenek rajta ujjnyomatok. Nagyon fogok örülni ha valami hasznát veheti.

Weston ismét felállt.

— Most már valóban mennem kell. Ahogy mondtam, holnap lesz a hatósági vizsgálat. Önt nem idézik meg tanúnak, csupán Hastings kapitányt. Nem akarjuk, hogy az újságok is tudjanak arról, hogy itt működik velünk.

— Értem. Mi van annak a szegény fiatal hölgynek a hozzátartozóival?

— Az apja és az anyja ma érkeznek Yorkshiréből. Ugy félhatkor lesznek itt. Szegény emberek! Szívből sajnálom őket. Másnap magukkal viszik a holttestet.

Megrázta a fejét.

— Nagyon kellemetlen ügy. Igazán sajnálom Mr. Poirot.

— Hát ki örülne az ilyesminek, Mr. Weston?

Mikor a kapitány elment, Poirot ujból vizsgálni kezdte a papirdarabot.

— Fontos nyom? — kérdeztem tőle.

— Ki tudná megmondani? Először is milyen pénzről van szó? Társaságunk valamelyik tagja, nagyon meg lehetett anyagiában szorulva azon az estén, de az is lehet hogy teljesen idegen embernek az írása.

Most kis nagyító tüvegén át nézegette a írást.

— Nem látod ismerősnek ezt az írást.

— Valamire egy kicsit emlékeztet... ah megvan... hasonlít Mrs. Rice írásához.

— Igen — mondta Poirot lassan — ha sonlit hozzá, határozottan hasonlít hozzá... Érdekes. És mégsem hiszem, hogy ez Madame Rice írása. Lehet, — szólalt meg, mikor megkopogtatták az ajtót.

Challenger parancsnok volt.

— Éppen csak beszaladtam érdeklődni — magyarázta meg a látogatását — szeretném tudni, hogy van-e már ujság?

— De kérem — mondta Poirot — ebben a pillanatban épp úgy érzem, hogy még kevesebbet tudunk mint eddig. Ugy látszik visszafelé haladunk.

— Ez baj. De mégse vagyok hajlandó elhinni, Mr. Poirot — rázta a fejét Challenger — Mindent hallottam önről, hogy micsoda nagyszerű ember. Ugy mondják, hogy még sohasem végzett sikertelenül.

— Nos ez tévedés — tiltakozott Poirot — nagyon elhibáztam a dolgot 1893-ban Belgiumban... Emlékszel rá Hastings! Hiszen elmondtam neked, arról a doboz csokoládéról van szó.

— Igen, emlékszem — mondtam.

Mosolyognom kellett, mert akkor, mikor Poirot elmondtá nekem azt a belgiumi kudarcát, felhatalmazott arra is, hogy valahányszor úgy találom, hogy nagyon is öntelt kezd lenni, csak annyit mondjak: „doboz csokoládé”. És mennyire meg volt sértve, mikor pár pillanatra rá használtam a büszke...
(Folytatjuk)

Az igazság: a Nac Románia legjobb csapata

A Nac szenzációs győzelme Bukarestben a Juventus felett

Bukarest, szeptember 28.

Tegnap este a NAC immár európai híré csapata fölényes és megsemmisítő győzelmet aratott a bukaresti Juventus ellen. — Az eredmény annál is szenzációsabb, mert a Juventus nagyon erős csapata csak a nemrég vert rá Románia bajnocsapatára, a Ripensiára saját otthonában.

A mérkőzést tegnap este 10 órakor vilanyfény mellett játszották le. A mérkőzésen rekordközönség jelent meg és a sovén bukaresti publikum lelkesen biztatta kedves csapatát a Juventust. A biztatás azonban hiábavalónak bizonyult, mert a nagyváradi zöld-fehér dresszes fiuk tudása előtt meg kellett hajolnia a büszke Juventus-fiuknak is. A NAC csatársora a tőle megszokott

káprázatos trükkökkel és szedületes csatárjátékával szinte elkábitotta úgy az ellenfel csapatát, mint a publikumot és megtörtént az a csoda, hogy a főváros publikuma lelkes tapsokkal kísérte a NAC támadó kvintettjének szenzációsabbnál szenzációsabb lefutásait. Ha néha-néha a Juventus csatárai is szabadultak, ott állt a most már teljesen sziklaszilárd NAC-védelem, Barta Jóskaival az élén és a NAC vára bevehetetlen volt. 4:0-as eredménnyel végződött a mérkőzés. A gólokat Rónai (2), Kocsis és Bodola rugták. A NAC ezzel a mérkőzésével bebizonyította, hogy ma Románia legjobb együttese és na valami meglepetés nem éri, az idei Nemzeti Bajnokság győztesének jogos aspiránsa.

Okt. 1-én tovább folynak a Nemzeti Bajnokságok

Nagyvárad, szeptember 28.

Október 1-én, vasárnap a Nemzeti Bajnokságért ak övetkező párisításban játszanak a csapatok: Bukarestben: Ripensia—Unirea-Tricolor. Nagyszebenben: Juventus—Soimii. Nagyváradon: Románia—NAC. Kolozsváron: Crisana—Universitatea, Brassóban: CFR (Bukarest)—Brasovia. Aradon: Tricolor (Ploesti)—AMTE. Marosvásárhelyen: Gloria CFR—Mures. Femesváron pedig a Vénus mérkőzik a Kinizsi csapatával.

Fejlődés útján a Kézdivásárhelyi S. E.

Kézdivásárhely, szeptember 28.

A Kézdivásárhelyi Sport Egylet újabb sikereket könyvelt el. Szeptember 17-én KSE futballcsapata Brassóban játszott a BMTE ellen, amelyet 3:2 arányban győzött le. A KSE saját, Sinkovits-féle sportpályán megelőzőleg 6:0 arányban győznie. Szeptember 24-én a segeshvári kerület bajnokcsapata, a Hargita volt a KSE ellenfele. Ezt a mérkőzést is 3:2 arányban nyerte meg a KSE. — Október 8-án a KSE a brassói CFR-vel mérkőzik a Románia kupáért.

P. Zizovits Lenke Románia női tenniszbajnoka

Nagyszerű formában vett revánsot Somogyi Klárin

Bukarest, szeptember 28.

Románia tenniszbajnokságai során Poperné Zizovits Lenke a döntőben 6:3, 6:4 arányban könnyen győzött az idegesen játszó Somogyi Klárával szemben és ezzel meg nyerte Románia női egyes bajnokságát.

A férfi egyesben Pouheff kemény küzdelem után 5:7, 3:6, 6:2, 6:3, 7:5 arányban győzött Hamburger ellen és ezzel kvalifikálta magát a döntőre.

A második csoportban a Réti és Botez között folyó mérkőzést a sötétség miatt félbe szakították és ma folytatják. Ennek a mérkőzésnek a győztese játszik döntőt Pouliett ellen.

A másodosztályú férfi egyesben a kolozsvári Wartenberg legyőzte a jassi Racivicát 6:1, 6:0 arányban és ezzel kvalifikálta magát a döntőre, amelyben ellenfele a Gitta és Grad közötti mérkőzés győztese lesz.

Kikapott az Újpest Prágában

A Vienna is levizsgázott, mert a Slávia a bécsi csapatot is legyőzte

Prága, szeptember 28.

A Slávia két napos jubileumi tornáján a budapesti Újpest, a Spárta, a bécsi Vienna vettek részt. Az első napon mindkét vendég csapat vereséget szenvedett. A Spárta tízezer főnyi nézőközönség jelenlétében mérkőzött az Újpesttel. A cseh csapat megérdemelt

melten 4:2 (2:0) arányban győzött. — Slavia—Vienna 3:2 (1:0) eredménnyel végződött. Ez a mérkőzés sokkal elevenebb, érdekesebb volt az előbbinél. — Csütörtökön a Spárta—Vienna és a Slavia—Újpest mérkőzések.

Dollfuss és Goebbels harcot vivnak Genfben

Dollfusst ünnepelték. — Goebbels kellemetlenül érdekes kijelentéseket tett a sajtónak

Genf, szeptember 28.
A Népszövetség második plenáris ülésének mai közgyűlésén Sir John Simon angol külügyminiszter mondotta el mély hatást kiváltott nagy beszédét.

— A Népszövetség alkotmánya ugyan kimondja — mondotta Simon — hogy valamennyi tagállam egyenrangú, azonban számos probléma megoldása annak a nagyhatalomnak a meggyőződésétől függ, amely a felelősséget vállalja. A nagyhatalmak a nehézségek elhárításán fáradoznak és már az első közgyűlésen lelkiismeretesen dolgoztak a cél elérése érdekében. A leszerelés problémájával kapcsolatban nem akarják felvetni a biztonság kérdését, azonban a tagállamoknak be kell látniuk, hogy ez most aktuális volna.

Sir John Simon ezután a jó szomszédok kötelességéről példálózott:

— Jó szomszédnak lenni nemcsak emberről, de nemzetközi kötelesség. Kifejtette ez után, hogy a leszerelés problémáját nem lehet egyszerűen elnapolással elintézni, mert a kérdés sürgős elintézését kíván és ezt semmiesetre sem szabad halogatni.

Ezután Dollfuss osztrák szövetségi kancellár emelkedett szólásra a jelenlévő delegátusok tüntető tapsvihara közepette. Megalapítást nyert, hogy csupán a német delegáció tagjai nem tapsoltak Dollfuss kancellár beszéde alatt. Dollfuss Engelbert fejtegette a népek együttélésének jelentőségét.

— Ausztria azon a ponton van — mondotta Dollfuss — hogy okulva a háború utáni idők hibáin, megteremtjük a politikai és gazdasági alkotmányunkat. — Ausztria ma nagy küzdelmet folytat lakosságának sajtó akaratóból a hitvallásának szabadsága és a függetlensége miatt.

Dollfuss beszédét hatalmas tapsvihar kísérte és a delegátusok feállással tüntettek a kancellár és Ausztria mellett.

A genfi politikai körök érdeklődésének középpontjában egyébként Goebbels német propaganda miniszter személye áll. — Goebbels ugyanis egyre-másra adja furcsánál-furcsánál nyilatkozatait a nemzetközi sajtó képviselőinek és ezekben az interjúkban oly kijelentéseket tesz, amelyek méltán keltenek feltűnést Genfben, ahol a béke érdekében évek óta ugyan vajmi kevés eredménnyel dolgoztak, de harcias kijelentések mégsem hangzottak el.

RADIOMŰSOR

PENTEK

BUKAREST. 12: Gramofon. 1: Könnyű lemezek. 5: Rádiózenekar. 6.15: Rádiózenekar. 7.40: Puccini: Bohémélet, háromfelvonalas opera gramofonon. Utána vendégitőzene.

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána: Gramofon. 10: 1. Időszéri anyag. 2. Honnan ered a vénasszonyok nyara. (Felolvasás). Közben gramofon. 12.05: Kisfaludy Melénie énekel zongora kísérettel. 1.30: Mándits szalonzenekar. 3.30: A rádió diákfélőrája. 4: A tej és az iskola. Előadás. 5: Ifj. Sárny Elemér és cigányzenekara. 6: Ősrégi állatok. Előadás. 6.30: Az Elektromos Művek dalkara. zongora kísérettel. 7.15: A rádió kis színháza. Apró mókák. 8: Rossini: A szevilai borbély című opera rövidítve gramofonon. 8.45: Időjelzés, hírek. 9: Garay György jazz-zenekara. 9.55: A Frontharcos Szövetség előadása. 10 és 15: Kamarazenekar. 11.15: Pongó Oláh Berci cigányzenekara.

A „Le Temps“ munkatársa előtt Goebbels például kijelentette, hogy Németország feltétlenül egyesíteni kívánja a németlakta területeket a birodalommal. Az „Anglo-American Newspaper“ munkatársának azt mondotta, hogy Németország helyesli Roosevelt bankpolitikáját és kíváncsi volna, ha Németországban rövidesen bevezetnék a bankok állami ellenőrzését, ami nincs kizár-

va. A „Matin“ mai száma „A rettenetes Goebbels“ címmel közöl vezércikket és abban a német propaganda miniszter azon kijelentésével foglalkozik, amely szerint vasárnap francia beszédet tart, illetve ebben a beszédben kizárólag Franciaországgal foglalkozik. A „rettenetes“ bejelentést a „Matin“ néhány ironikus mondattal intézi el.

Borzalmas tűz Botosaniban

Egy gyár, három nagy ház és több üzlet leégett. — Egy asszony annyira megrémült, hogy elvesztette beszélőképességét

Botosani, szeptember 28.
Borzalmas tüzpusztítást jelentettek Botosaniból, amelynek külvárosában éjjel után több ház kigyulladt és a közelben fekvő „Duminica“ templomot is veszélyeztette. A tüzoltóságnak sikerült a veszedelmet olyan értelemben lokalizálni, hogy az most már nem az értékes templomot fenyegeti, hanem az egyik közeli gyapjufonó gyárat, melynek ötmillió ruhakészlete van és ez minden pillanatban tüzet foghat.

A Botosaniban pusztított hatalmas tüzvést csak ma reggel 9 órakor sikerült megfékezni. A tomboló elem megfékezése óriási munkát igényelt és csak arra szorítkozott,

hogy a lángokat lokalizálják. Így is elpusztult az Ullmann-féle tojásraktár, egy hatalmas áruház, egy gyapjuszövőde, több üzlet és három nagy ház.

A kár 15 millió lej, egy Pane Iréne nevű nő annyira megrémült a tűz miatt, hogy teste megmerevedett és beszélőképességét elvesztette. Több tüzoltó égési sebet szenvedett.

Ma délelőtt meg volt az előzetes tüzvizsgálat, amelynek eredményeképpen felmerült az a gyanú, hogy öngyújtás történt. A nyomozás nagy lendülettel folyik, a városban óriási az izgalom.

Bombamerénylet egy jugoszláv határvárosban

Belgrád, szeptember 28.
Egész Jugoszláviát izgalomban tartja az a bombamerénylet, amely tegnap este történt Jéfdeli határvároskában.

A városka kávésa gyanútlanul áldogált tegnap este kávéháza ajtajában, amikor a kávéház ajtaja mögött elhelyezett pokolgép felrobbant s úgy a kávést mint a kávé-

házzal szemben posztoló rendőrt darabokra tépte. A pokolgép ezenkívül még öt arra járó sulyosan megsebesített. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a pokolgépet macedon komitácók hozták át Bulgáriából, és valószínűleg ők helyezték el a kávéház ajtajában.

Betyárvilág van Csernovic környékén

Véres tűzharc a rablók és a csendőrök között

A csendőrőrmester meghalt, a banditák elmenekültek

Csernovic, szeptember 28.
A Bukovina határában levő Mirie község közelében már hetek óta rablóbanda veszélyezteti a közbiztonságot. Az utasoknak egész tömegét rabolták ki a vakmerő banditák, akiknek legnagyobb része felfegyverzett szökött katonákból áll. A rablóbanda több mint 30 tagból áll és az utszéli rablótámadáson kívül több gyilkosságot is terhükre róttak. Az egyik kiküldött csendőrőrmestert, amelyet Licescu Andrei csendőrőrmester vezetett, tegnap délután szembe találkoztak a rablókkal. A csendőrőrmester megadásra szólította fel a rablókat, akik erre azzal feleltek, hogy a csendőrök a saját érdekükben jobban tennék, ha ők menekülnek el.

Licescu őrmester ekkor sortűzet vezet-

nyelt, amely a banda több tagját megsebesítette. A sortűz nem rémitette meg a banditákat, akik valószínűleg rohantak a csendőrök ellen. A rablók golyói Licescu őrmestert halálosan megsebesítették és a többi csendőr is sulyosabb könnyebb sebeket szenvedett.

A csendőrök végül is kénytelenek voltak visszavonulni és haldokló őrmesterüket közre véve, visszatértek Mirie községbe. A csendőrőrmesteren a községi orvos már nem tudott segíteni és a szerencsétlen Licescu Andrei néhány óra múlva meghalt.

A bukovinai csendőrőrpáncsnok ságnak telefonon jelentették a történeteket. Mirieba most csendőrszázadot rendeltek ki, amely mindaddig a községben fog maradni, amíg a rablókat nem kerítik elő.

Meg akart halni a fogdában a temesvári ügyvéd-gyilkos

Súlyos vallomások hangzottak el az asszony ellen, akit bűnrészességgel vádolnak

Temesvár, szeptember 28
A temesvári ügyvédgyilkosság ügyében a rendőrség ma befejezte a nyomozást. Ma délelőtt kihallgatták a gyilkos leányát, Schirra Jozefint, aki a következő vallomást tette:

— Én is Steiner dr. után mentem a raktárba és ott sirva kértem, hogy legalább azt a pár darabot, amire okvetlen szükségünk van, ne árvereztesse el. Steiner dr. ekkor gondolkodás nélkül azt válaszolta: „Jól van, majd meglátjuk”. Én azonban tovább kértem Steiner dr.-t aki ekkor szolt is valamit az egyik munkásnak és kifelé indult a raktárból. Nekem ekkor csak annyit mondott: „Hát akkor válogassa ki hamar a darabokat mert amint látja, az árverés már folyik”. Ezek voltak tulajdonképen az utolsó szavai, mert ebben a pillanatban ért a raktár elé az apám. Az anyám nem tudom hol volt akkor, a raktárban nem volt.

Lehetséges, hogy kint az udvaron beszélte az apámmal. Az apám megjelent a raktárbejárat előtt, lehet, hogy szolt is valamit Steiner dr.-nak, ezt nem tudom pontosan, de ő látta, hogy sirok. Nincsen kizárva, hogy ezt félreértette, ebben a pillanatban huzta ki a revolvert és közvetlen közelből lőtt Steinerre, aki előttem esett össze.

A leány sirvafakad, látni rajta, hogy a jelenet előadása rettenetes lelki kint jelent számára.

A kihallgatás további folyamán az asszony azt igyekszik bizonyítani, hogy nem befolyásolta férjét Steiner dr. ellen, nem kecsegtette. Ennek ellenére bűnre való felbujtás címén továbbra is őrizetben tartják.

A tanúk körülbelül egyformán írják le a tragédia lefolyását. Mindannyian arra hivatkoznak, hogy a lövés eldördülése után anynyira izgatottak voltak — valóságos pánik tört ki az udvaron — hogy nem is tudják pontosan rekonstruálni az eseményeket. Még Corcea dr. adja elő legösszefüggőben az eseményeket. Megállapítja, hogy ha Teodorescu rendőr nem fogja le Schirát, az őt is lelövi. Corcea dr. Teodorescu rendőrhöz lép és kezét fog vele:

— Tulajdonképen magának köszönhetem hogy ma még élek.

Ezután a revolver ügyét tisztázzák. Schirra jobbkeze véres.

— Mitől véres még most is a keze? — kérdi a komiszár.

— Ez a fogdában történt — mondja Schirra.

A fogdaőr elmondja, hogy miután Schirát beszállították a fogdába, tombolni kezdett. Nyilván akkor sértette meg a kezét.

— Meg akartam halni... — mondja Schirra elkeseredetten.

Tegnap a késő esti órákban fejeződött be a tanúk kihallgatása. A gyilkosság összes körülményeivel együtt tisztázást nyert. Schirra hétfőn reggel, miután értesítették az árverés megtartásáról, magához vette revolverét és délután a szállító cég raktárhelyiségének udvarán, anélkül, hogy dr. Steinerrel behatóan beszélt volna, vagy vele szó

váltása lett volna agyonlőtte, mert felesége és leánya magatartásából arra következtetett, hogy Steinert nem sikerült belátásra bírni. Ez a 43 oldalas rendőri jegyzőkönyv rezüméje.

Teljes tisztázást nyert az asszony szerepe is. Miután Nedelcu tanu, Racovita portarel titkára, aki egy szót sem tud németül

a többi tanúkkal egybehangzóan azt vallotta, hogy Schiráné a gyilkosság után a kapu felé menekülő férjének németül azt kiáltotta oda: Corcea dr.-ra mutatva, hogy: „Dea auch!” — a rendőrség bebizonyított, látja az asszony felbujtó szerepét. Gyilkosságra való felbujtás címén kihírdették előtte le tartóztatását.

Aradon nyomozzák az érmihályfalvai főbíró gyilkosát

Arad, szeptember 28
Beszámoltunk arról a borzalmas gyilkosságról, ami néhány nappal ezelőtt Érmihályfalván történt és amelynek áldozata Kovács János ottani főbíró volt. A szerencsétlen véget ért főbíró hozzátartozói most ezer lej vérdíjat tűztek ki és a nyomravezető az elrabolt pénz husz százalékát is megkapná. Ez tekintettel arra, hogy az elrabolt

összeget 500 ezer lejre becsülik, egészen tekintélyes összeg. Az ország valamennyi rendőrsége megkapta a nyomozás eddigi ismeretetését, mely szerint a gyanu egy érmihályfalvai lakosra terelődött. Ez napokkal ezelőtt eltűnt és állítólag Arad felé vette útját. Aradon tehát fokozott erővel vizsgálják a Várad felől érkező gyanus egyéneket.

Stahremberg bejelentette hogy a fascizmust akarja Ausztriába bevezetni

Bécs, szeptember 28.
A Heimatschutz ünnepi gyűlést tartott amelyen Stahremberg herceg volt a főszónok. A herceg hevesen támadta Winklert. Bejelentette, hogy Ausztriában is igyekszik bevezetni a fascizmust az osztrák viszonyoknak megfelelően. Ezt a gondolatot képviseli

— mondotta Stahremberg — Dollfuss kancellár is. Az Anschlussra vonatkozólag kijelentette a herceg, hogy mindaddig, amíg Ausztriát mint szines gyarmatországot kezeli Németország, nem lehet gondolni arra, hogy a két német nép egyesüljön.

Igy ír Benes lapja a sajtószabadságról

Még kétszáz lapot is betiltunk -- ha kell

Prága, szeptember 28.
Benes pártjának, a nemzeti szocialisták pártjának hivatalos lapja, a Cesko Slovo, foglalkozik a Csehszlovákiában ma már divatosá vált lapbetiltásokkal. Benes lapja

egész nyíltan bejelenti, hogy államvédelmi szempontból a jövőben is betiltanak minden olyan lapot, amely az állam érdekei ellen ir. Ha kell — írja a csehszlovák lap — kétszáz lapot is betiltunk.

Pacha püspök ügyelmébe ajánljuk

A lippai zárda óvodájába nem veszik fel a magyar gyerekeket

Lippa, szeptember 28.
A lippai magyarságot feltűnő intézkedés tartja izgalomban. A Notre Dame iskola-nővérek a leányelemi iskola a gimnázium mellett óvodát is tartott fenn, ahova évtizedeken keresztül minden különösebb akadály nélkül vették fel a gyermekeket. Elz évben szintén több magyar szülő óhajtott a gyermekét az óvodába felvételni, a beiratás alkalmával azonban azt a feltűnést keltő felvilágosítást kapták a főnöknőtől, hogy magyar anyanyelvű gyermekeket a legjobb akarat mellett sem vehetnek fel az óvodába, mert erre szigorú rendeletet kaptak a tanfelügyelőségtől s azokat utasítsák az állami óvodába.

A lippai magyarság körében, és nem nyugodtak bele a dolognak illetlen való elintézésébe, hanem a lippai hitközséghez fordultak. Bár a róm. kath. hitközség évente 200.000 lejjel támogatja a zárdát és amely összeghez a lippai magyarság róm. kath. vallásu hívői is hozzájárulnak, a hitközség vezetője kijelentette, hogy az ügyben semmit nem tehet mert a zárda vezetősége teljesen független a hitközségtől.

Az ügy pikantériájához tartozik, hogy az érdeklődő magyar szülőkkel kifizetett a hátralékos kultuszadót, mert csak ennek ellenében veszik fel a gyermekeket, azonban mielőtt a nyugtával megjelentek a zárdában akkor adták tudomásukra a fenti intézkedést.

Veszünk:

Tört aranyat, ezüstöt, briliánsot és mindennemű régi ékszer a legmagasabb napi áron, — óra és ékszerek javítása és eladása jutányos áron.

„ORLOW“ ékszerüzlet, Cluj
(Főpostával szemben)

Időjárás

Lényegtelen hőváltozás, nyugaton felhősödés valószínű.

A kijelentés mély megdöbbenést keltett

Penzügyi diktatura előtt Csehszlovákia?

Prága, szeptember 28.
Franeek cseh postaügyi miniszter pártja gyűlésén beszédet mondott, melyben hangsúlyozta, hogy a kormány el van tökéltve arra, hogy deflációs politikáját folytassa és

szükség esetén törvények útján szállítsa le a kamatot, a vas, szén és élelmiszerek árait. A párt egyhangulag kijelentette, hogy a maga részéről hajlandó a kormányt felhatalmazni a pénzügyi diktatura bevezetésére.

De Valera erélyes kézzel tékezi meg a kékingeseket

Dublin, szeptember 28.
Az ír parlament a nyári szünet után tegnap tartott első ülését. Az ülésre de Valera elnök messzeszemenő biztonsági intézkedéseket fogantatott. A parlament épületét az új védőőrség fegyveres tagjai vették körbe.

rül, ugyancsak fegyveres őrök álltak a folyosókon is. A karzatot felfegyverzett rendőrök őrizték. Egy ellenzéki képviselőt, aki a tilalom ellenére kék ingben és fekete nyakkendőben jelent meg, letartóztattak.

Megszervezte Parlasi Lajos nagyvárad—kolozsvári szintársulatát

Nagyvárad, szeptember 26.
Ma érkezett haza Budapestről Parlasi Lajos szinigazgató, aki a Kolozsvár—nagyvárad társulat megszervezése céljából járt a magyar fővárosban. A szinigazgató drámai hősnek Pataki Miklóst, hősnőnek pedig Pogány Irént, a pesti Kamara Színház színesznőjét szerződtette, de a társulat tagjai lesznek a kolozsvári szintársulat tavalyi erői.

ségei. Tóth Elek, a Forgách-házaspárt, Balázs Samut, Miklósi Margitot, Tompa Bélát, Tompa Sándort, Benes Ilonát, valamint Mészáros Bélát és feleségét Erényi Böskét. Az igazgató megszerezte a legújabb ujdonságok előadási jogát. Az előadásokat körülbelül két hét múlva kezdik meg, mert a színház alapos tatarozásra szorul.

Motorbicikli-szerencsétlenség áldozata lett egy Batthiány-Strattmann herceg

Nagykanizsa, szeptember 26.
Súlyos motorbicikli katasztrófa történt a Szombathely—Rohonc között elhúzó országúton. A katasztrófa áldozata Herceg Batthiány-Strattmann Iván nagybirtokos, aki szenvedélye motorbiciklizés és mint ilyen motorbiciklin igyekezett Nagyszombat felé.

A herceg után induló családi autó az egyik kilométerkönél vészó fejjel és összetört tagokkal akadt rá a hercegre. — A herceget azonnal autóra rakták és a szombathelyi kórházba szállították, ahol még nem nyerte vissza eszméletét.

Résztvénytársaság a halál ellen

Csehszlovákiában gázálarc rt. alakul, hogy az egész ország lakosságát ellássák

Prága, szeptember 28.
Csehszlovákiában a közeljövőben résztvénytársaság alakul gázálarcok előállítására. A vállalat napi termelése 5000 darab gázálarc. A gázálarcokat a Polygáz című szövetkezet fogja forgalomba hozni, amelyre hívva máris nagyarányú propagandát fejt ki.

A szövetkezet 500 ezer tagot akar összegyűjteni és a gázálarcokat 90 csehekronás árban hozzák forgalomba. Az iskolák diákjai között takarékrendszerrel honosítanak meg, hogy minél előbb gázálarcot vásárolhassanak maguknak. A cél az, hogy az ország egész lakosságát gázálarccal lássák el.

Hét fegyőr közül szökött meg két életfogytiglani fegyházra ítélt gyilkos

Együtt volt összeláncolva és így ugrottak meg

Nagyenyed, szeptember 28.
Rejtélyes fogolyszökés történt a város lakosságát. Jon Brandabusa életfogytiglani fegyházra ítélt gyilkos és Cretu nagyenyedi fegyencet erősen megvasalva az állomásra szállították. Hét fegyőr őrizte a rabszállító vagon s a foglyok kezén-lábon súlyos láncokkal voltak megkötözve. A fogoly szállítást nagy tömeg nézte végig és így történt, hogy a két fegyenc eltűnt. A szökés

rejtélyes, teljesen érthetetlen körülmények között történt, annál is inkább, mert a foglyok láncostól együtt szöktek meg.

A börtönigazgatóság teljesen érthetelenül áll az eset előtt és az öröklet hallgatják ki, hogy a szökés körülményeit tisztázzák. Az igazgatóság azt nyomozza, hogy vajon nem-e történt hivatali hanyagság.

A város lakossága rettegésben van és a szökés helyi megerősítést kértek.

Elrendelte a váradi törvényszék a színházi-mozi kilakoltatását

Nagyvárad, szeptember 28.
A nagyvárad törvényszék ma hirdetett ítéletet a színházi mozi szerződésének felbontása ügyében. A törvényszék elrendelte a Nagyvárad városa és dr. Janovics Jenő közötti szerződés felbontását a hátralékos házbér miatt, dr. Janovics Jenő kilakoltatását, illetve a színházi mozi gépeinek a város tulajdonába való átadását. Az ítélet azonnal végrehajtható.

Amiből eddig is keveset láttunk

Új ezerlejeseket hoznak forgalomba

Bukarest, szeptember 28.
A Banca Nationala arra való tekintettel, hogy igen sok hamis ezerlejes került forgalomba, elhatározta, hogy október 16-ával új ezerlejes bankjegyeket bocsájt ki, a jelenlegi ezerlejeseket pedig idővel be fogja vonni.

A kolozsvári polgármester Nagyváradon tárgyal az északromániai városok közös villamos centraléjáról

Nagyvárad, szept. 28.
Ma Nagyváradra érkezett dr. Deleu kolozsvári polgármester, a kolozsvári villamos mű igazgatójának társaságában. A kolozsvári polgármester dr. Soós nagyvárad alpolgármesterrel folytatott megbeszélést az északromániai városok közös villamoscentraléjának létesítése ügyében. Szatmár—Máramaros—Kolozsvár és Nagyvárad kapcsolódniának be a közös centraléba. Legközelebb Kolozsvárra értekezletet hívnak egybe ebben az ügyben.

Moszkvát hallgatni -- kommunista összeesküvés

Berlin, szeptember 28.
A frankfurti rendőrség közli, hogy a jövőben koncentrációs táborba zárják mindazokat, akik rádiókészülékkel Moszkvát fogják. Ez a művelet kommunista összeesküvésnek számít.

Tizenötmillió Csehország lakossága

Prága, szeptember 28.
Érdekes statisztikát közöl a prágai statisztikai hivatal. A statisztikai hivatal közlése szerint június végéig 15 millió lakosa volt Csehországnak. Ez a szám most szeptember végéig még növekedőben van.

Kérje mindentűt a
GOLF borotva-pengét!
(az acélipar legtekélyesebb alkotása)
és öröme lesz a borotválkozásban.
Minden szaktüzlelben kapható!

APROHIREDETESEK

KÜLVÁROSBAN lakó nyári szezonmunkás intelligensebb középkorú iparosok könyvtári munkával jó keresetre tehetnek szert. Jelentkezés Rimanóczy-ucca 3 szám emeleten 9—11 óra között. 404

BEVEZETETT helyeken a Kórház-ucca és Mélyárok környékén lapkihordót keres a Nagyvárad Friss Ujság. Jelentkezni a kiadó hivatalban.

MEGBIZHATÓ rendes ember jó keresettel újságárusításra felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

PASITOR-NYOMDA, ORADEA